

การพัฒนาศักยภาพพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Developing the Potential of Monks to Teach Morality in Schools Affiliated with
Roi Et Sangha College Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ชญชิตา ถาวะโร
พระครูสุตวรธรรมกิจ
สุกานดา จันทาวรีย์
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด
Chananchida Thawaro
Phrakhrusutaworathammit
Sukanda Chantawaree
Master of Public Administration Program Roi-Et Buddhist college
Email: 6341702017@mcu.ac.th

วันที่รับบทความ: 24 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่แก้ไขบทความ 7 มีนาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 10 มีนาคม 2566
Received: February 24, 2023; Revised: March 7, 2023; Accepted: March 10, 2023

บทคัดย่อ

การดำเนินงานโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเป็นโครงการที่สร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม เพื่อเป็นแนวทางให้พระสงฆ์ที่เข้ามาสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน มีศักยภาพความสามารถในการสอนได้ตรงตามหลักวิชาและถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลต่อการได้รับการยอมรับ เกิดความเชื่อมั่น น่าเลื่อมใส และศรัทธาต่อตัวพระผู้ซึ่งทำหน้าที่การสอนและเป็นผู้ที่จะดึงให้เยาวชนเข้ามาสู่ธรรมะ บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาศักยภาพการสอนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 รูป โดยวิธีเทียบเกณฑ์ตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก การศึกษาปัญหาและอุปสรรค

และข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน พบว่ายังขาดสื่อการสอนที่ทันสมัย ได้รับความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย จำนวนคาบสอนน้อย และมักจะเป็นคาบสุดท้ายซึ่งทำให้นักเรียนมีความสนใจการเรียนน้อย และข้อเสนอแนะควรให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมของวัดและชุมชนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และมีเจตคติที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน ควรส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่าง ชุมชนและผู้ปกครอง และผลการศึกษาแนวทางพัฒนาศักยภาพการสอนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) มีการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ถ่ายทอดความรู้ครบถ้วนตามเนื้อหา มีการเสริมแรงโดยการยกย่อง ชมเชย ใช้เทคนิคกระตุ้น ให้นักเรียนสนใจใฝ่รู้ สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในเนื้อหา เน้นการปฏิบัติที่เห็นผลถึงการกระทำอย่างจริงจัง เชื่อมโยงให้มีการพัฒนาทักษะชีวิตในสังคมได้อย่างดี

คำสำคัญ : การพัฒนา, ศักยภาพ, พระสอนศีลธรรม

Abstract

The implementation of the Moral Teaching Project in schools is a project that creates benefits for society as a guideline for the monks who come to teach Buddhism in schools. Has the potential and ability to teach according to the theoretical principles and convey the teachings of Buddhism correctly which will affect acceptance Confidence, veneration, and faith in the monk who teaches and draws young people into Dharma. The objectives of this research were: 1) To study the teaching and learning management of Buddhist subjects in schools of moral monks in schools under the Roi Et Sangha College Mahachulalongkornrajavidyalaya University. 2) to study the problems and obstacles and suggestions for the teaching and learning management of moral monks in schools under the Roi Et Sangha College Mahachulalongkornrajavidyalaya University. And 3) to study ways to develop teaching potential according to the threefold principle (morality, concentration, wisdom) of moral monks in schools under the Roi Et Sangha College Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Method research data were collected by using a questionnaire from a sample of 210 monk by comparing the criteria according to the Krejcie and Morgan table and interviewed 10 key informants or people. The research tool was a questionnaire. The data was analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that teaching and learning management of moral monks in schools under Roi Et Sangha College Mahachulalongkornrajavidyalaya University Overall it was at a high level. A study of problems and obstacles and suggestions for teaching and learning management of moral monks in schools. Found that there is still a lack of modern teaching materials received relatively little cooperation in teaching and learning small number of lessons And it's often the last class, which makes class appointments less interested in studying. And suggestions should lead students to participate in temple and community activities in order to build relationships and have good attitudes between the school and the community. Students should be encouraged to work with the community to create cooperation between community and parents. And the results of the study of the development of teaching potential according to the threefold principle (morality, concentration, wisdom), arrangement of teaching content in line with the current situation convey complete knowledge according to the content It is reinforced by praising, complimenting, inserting morals and ethics in the content. Focusing on practical actions that result in serious action linked to the development of life skills in society as well.

Keywords: Development, Potential, Monks to teach morality

บทนำ

สถานการณ์สังคมไทยในปัจจุบัน ชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาวิกฤตอันน่าเป็นห่วงจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล โดยมุ่งสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้บุคคลและสังคมรวมทั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารและการจัดการต่าง ๆ ปรับตัวตามไม่ทัน เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ ก่อให้เกิดปัญหานานัปการ โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียน เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาว่างละเมียดสติ การกลั่นแกล้งรังแก ความรุนแรง และการทารุณกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหายาเสพติด การไม่ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและอาชีพ เป็นต้น การเกิดปัญหาดังกล่าวทำให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการและกระบวนการในการบริหารงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเยาวชนอันเป็นอนาคตของชาติ รากฐานของการพัฒนาประเทศต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพของประชากรภายในประเทศเป็นสำคัญ (พระครูสมุห์ประมวล ปภสฺสโร, 2562) จากอดีตจนถึงปัจจุบันพระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในสังคมไทยมาโดยตลอดจัดเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันหนึ่ง และได้ทำหน้าที่สืบทอดอายุพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่จนถึงปัจจุบันทุกวันนี้ พระสงฆ์ได้ทำหน้าที่ในการสืบทอด อายุพระพุทธศาสนา เท่านั้นแต่ยังได้ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์

ในด้านต่างๆ หลายด้านด้วยกัน โดยเฉพาะบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนา เป็นบทบาทหลักดั้งเดิมแต่พุทธกาลที่พระองค์ทรงตรัสรู้เริ่มเผยแผ่พระธรรม ได้มอบหมายภารกิจแก่พระสงฆ์สาวกให้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม (พระมหาสุวาท สรวาทธ, 2562)

โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรมได้ดำเนินการโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 - 2550 โดยร่วมมือกับสำนักงานพระพุทธศาสนา ในการปลูกฝังกล่อมเกลียดด้วยหลักธรรมทางศาสนา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันชีวิตให้มีสำนึกผิดชอบชั่วดีมีสติพิจารณา ยังคิดมีจิตใจใฝ่ดีและมีพลังใจที่เข้มแข็ง กรมการศาสนาจึงต้องการครูพระที่มีความสามารถในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา เพราะในอดีตที่ผ่านมาครูพระมีน้อยไม่เพียงพอที่จะสอนในโรงเรียนได้ทุกแห่ง โดยในภาพรวมโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อสังคมไทย พระสอนศีลธรรมจะเป็นผู้ที่จัดให้เยาวชนเข้าสู่ธรรมะซึ่งเป็นงานที่ยากลำบากในสังคมไทยปัจจุบัน หากพระสอนศีลธรรมปฏิบัติงานได้ดีเป็นที่ศรัทธาของเยาวชนตลอดจนถึงผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง จะได้รับการยกย่องจากสังคม ในทางกลับกันหากพระสอนศีลธรรมไม่สามารถสร้างศรัทธาได้ก็จะทำให้ภาพพจน์ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเสียหายและมีผลกระทบต่อการสนับสนุนของรัฐบาล หากไม่มีการปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นก็จะพบกับปัญหาและอุปสรรคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เมื่อได้รับมอบภารกิจโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนพร้อมทั้งงบประมาณมาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์ คือ นักเรียนได้รับการปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมจากพระสอนศีลธรรม โดยตรงและคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ จึงได้เตรียมแผนปฏิบัติการรองรับการดำเนินการโครงการพระสอนศีลธรรม อย่างเป็นระบบและได้ดำเนินการประสานงานกับคณะสงฆ์ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้มีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ และจัดอบรมถวายความรู้เพิ่มประสิทธิภาพพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อสร้างศักยภาพในการทำงานให้เป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาและเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง พร้อมกับมีความประพฤติที่ดีงามอย่างเป็นระบบ โดยจัดแผนการดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (สำนักงานพระสอนศีลธรรม,2558) การดำเนินงานโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีความคาดหวังว่าจะเป็นโครงการที่สร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม โดยต้องการใช้โครงการนี้ให้เข้าไปมีส่วนผลักดันสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทยด้วยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน มีพระที่จะนำหลักธรรมคำสอนผ่านกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับ คือ ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมจากพระภิกษุสงฆ์โดยตรง และผลจากการวิจัยของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย พบว่า เป็นโครงการที่ดีมีผลทำให้เด็กปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปในทางที่ดีขึ้นอย่าง

ชัดเจน เป็นการลงทุนในโครงการที่คุ้มค่ามาก เพราะในภาพรวมพระสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลได้ดี โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นส่วนงานที่ได้รับงบประมาณก่อตั้งโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2563 โดยมีพระสอนศีลธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนจำนวน 450 รูป 20 อำเภอ 447 โรงเรียน ดำเนินการสอนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา คุณสมบัติของพระผู้สอนมีหลากหลายมีคุณวุฒิแตกต่างกันไป แม้ว่าจะมีการจัดอบรมหลักสูตรครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนก็ตาม บางรูปยังขาดประสบการณ์การสอน ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยี ซึ่งส่งผลต่อระดับมาตรฐานการสอนตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ หากพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพในการสอนก็ส่งต่อความศรัทธา เชื่อมั่นจากนักเรียนและสถานศึกษาที่เป็นเครือข่ายมากยิ่งขึ้น (ปรีชา กันธิยะ, 2550)

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น การพัฒนาศักยภาพของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อเป็นแนวทางให้พระสงฆ์ที่เข้ามาสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน มีศักยภาพความสามารถในการสอนได้ตรงตามหลักวิชาและถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลต่อการได้รับการยอมรับ เกิดความเชื่อมั่น น่าเลื่อมใส และศรัทธาต่อตัวพระผู้ซึ่งทำหน้าที่การสอน หน่วยงานต้นสังกัดและบรรลัทธิประสงคค์ตามโครงการได้อย่างมีคุณภาพ

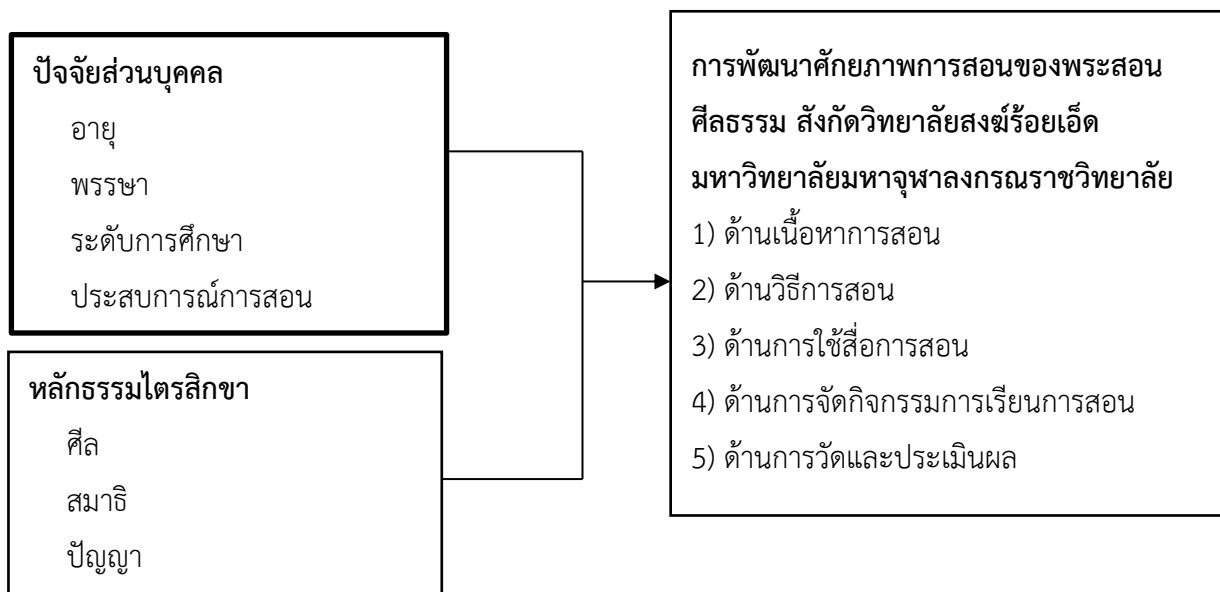
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาศักยภาพการสอนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ พระสอนศีลธรรมตามโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด จำนวน 450 รูป

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด จำนวน 210 รูป กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเทียบเกณฑ์ตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Krejcie & Morgan, 1970) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Probability Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากจากรายชื่อ

2. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรวัด 5 ระดับ (5 Rating Scale) และข้อคำถามปลายเปิด โดยศึกษาหลักการและทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนตาม ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) สาระพระพุทธานุศาสน์ในหลักสูตรหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหาการสอน 2) ด้านวิธีการสอน 3) ด้านการใช้สื่อการสอน 4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผล และ

ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.821 แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ พรรษา ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Numerical Rating Scale) (สุริย ศิริโกการภิรมย์, 2546 : 140) จำนวน 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การกำหนดให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดและนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

3.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง

3.3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของ แบบสอบถามโดยใช้ตารางแสดงค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In- depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 2 รูป/คน ดังนี้ 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2) พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน 3) ผู้บริหารโรงเรียน 4) ครูประจำชั้น 5) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
- 3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 4) สร้างแบบสัมภาษณ์สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

2.2 ลักษณะเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) เพื่อพัฒนาศักยภาพการสอนของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ส่งถึงผู้ให้สัมภาษณ์
- 2) กำหนดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ ตามที่กำหนดไว้

3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

4) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวม วิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยวิธีการ ดังนี้

- 1) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- 2) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียง เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 3) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 90 รูป คิดเป็นร้อยละ 42.86 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพรรษา 11-20 พรรษา จำนวน 90 รูป คิดเป็นร้อยละ 42.86 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 90 รูป คิดเป็นร้อยละ 48.86 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 48 รูป และมีประสบการณ์การสอน 3 ปีขึ้นไป จำนวน 112 รูป คิดเป็นร้อยละ 53.33

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การนำเสนอตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวม

การจัดการเรียนการสอน	ระดับการดำเนินการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านเนื้อหาการสอน	3.88	0.83	มาก
2. ด้านวิธีการสอน	3.70	0.80	มาก
3. ด้านการใช้สื่อการสอน	3.53	0.86	มาก
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.80	0.81	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.84	0.81	มาก
รวม	3.75	0.84	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวม พบว่า พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีระดับการดำเนินการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนตามความเป็นจริง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการดำเนินการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนตามความเป็นจริง ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านที่มีระดับการดำเนินการมากที่สุด คือ ด้านเนื้อหาการสอน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.83) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.84$, S.D.=0.81) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.80$, S.D.=0.81) ด้านวิธีการสอน ($\bar{X} = 3.70$, S.D.=0.80) และด้านที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 3.53$, S.D.=0.86) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ขาดสื่อการสอนที่ทันสมัย ได้รับความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย การเดินทางระหว่างโรงเรียนที่ไปสอน ระยะทางไกลและไม่มีรถยนต์ส่วนตัวการจัดส่งเอกสารรายงานผลการดำเนินการสอนขาดเอกสารประกอบการสอนไม่มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับใช้ในการสอน และจำนวนคาบสอนน้อย และมักจะเป็นคาบสุดท้ายซึ่งทำให้นักเรียนมีความสนใจการเรียนน้อย

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ควรจัดให้มีการฝึกอบรมไตรสิกขาแก่บุคลากรโดยเน้นที่การปฏิบัติจริงและจัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขา ควรให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมของวัดและชุมชนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และมีเจตคติที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน ควรส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่าง ชุมชนและผู้ปกครอง ควรมีการอบรมบุคลากรในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวพุทธธรรมเพื่อให้ครูมีทัศนคติที่ตรงกัน ควรจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์อย่างเป็นกัลยาณมิตรระหว่างครู ผู้บริหาร นักเรียนและชุมชน ควรส่งเสริมการฝึกสมาธิ เจริญปัญญาในชุมชนด้วย ควรประสานความร่วมมือในการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาอย่างจริงจังจากชุมชน และทำความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในด้านการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

4.ผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) เพื่อพัฒนาศักยภาพการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา แม้ไม่ได้เป็นหลักสูตรที่เป็นรูปธรรม แต่ก็มีการวางแผนการจัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักไตรสิกขาสู่การพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผ่านขบวนการด้านศีล ด้านสมาธิ และด้านปัญญา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนสถานศึกษาบูรณาการตามไตรสิกขาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตของผู้เรียน โดยจำแนกเป็นประเด็น ดังนี้

4.1 ด้านเนื้อหาการสอน ควรการจัดทำเอกสารคำอธิบายรายวิชา หรือกำหนดเป้าหมายของผู้เรียนครอบคลุม ตามกระบวนการมีแผนการจัดการเรียนรู้ ลงสู่การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน มีการบูรณาการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

4.2 ด้านวิธีการสอน ต้องชี้แจงให้เข้าใจถึง แนวทางในการเรียนการสอนและจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง บูรณาการให้สอดคล้องกับสถานการณ์สังคม มีการกระตุ้น ให้เกิดความสนใจใฝ่รู้ตลอดเวลา ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมและแก้ปัญหาในการเรียนของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3 ด้านการใช้สื่อการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี ควรสรรหาอุปกรณ์หรือเอกสารประกอบการเรียนการสอน ใช้สื่อการสอนหลายประเภทมีการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาเอกสาร ประกอบการสอนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีการใช้สื่อการสอนหลายประเภทที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน

4.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรโดยรวม คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมวางแผนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมสำคัญทางศาสนา มีการจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับธรรมะ และปัญาพิเศษในวันสำคัญทางศาสนา มีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาในวัดหรือศาสนสถาน

4.5 ด้านการวัดและประเมินผล มีการวัดและประเมินผลทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีโดยการตรวจการปฏิบัติงาน มีการบอกวิธีการวัดผลประเมินผลให้ทราบล่วงหน้า มีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้พื้นฐาน มีการชี้แจงผลการวัดและประเมินผลให้ทราบทุกครั้ง

สรุปและอภิปรายผล

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครู พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกับสิ่งที่เรียนจริงๆ แล้วพิจารณาให้เป็นประโยชน์คุณ โทษ ตามความเป็นจริงด้วยตนเอง แล้วนำความรู้้นั้นมาเป็นหลักในการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย การฝึกปฏิบัติจริง สามารถนำเอาความรู้มาใช้เป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาจะเน้นการฝึกปฏิบัติจริง มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนต้องสำรวมกาย วาจา และฝึกจิตใจให้ตั้งมั่นจนมีระเบียบความคิด ความสามารถคิดเป็นเหตุเป็นผลได้โดยตลอด การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา จึงเป็นกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งเป้าหมายที่แท้จริงของการศึกษา การศึกษาเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต และสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ครูผู้สอนจะต้องจะต้องเป็นผู้กำกับห้องเรียนโดยมีการทำกิจกรรมนั่งสมาธิก่อนการนำเข้าสู่บทเรียน มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของรายวิชา ทบทวนความรู้ เดิมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดเนื้อหาสาระที่สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้ สะท้อนให้เห็นว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลักการพัฒนาผู้เรียนตาม หลักไตรสิกขา (ด้านศีล ด้านสมาธิ ด้านปัญญา) มีการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ถ่ายทอดความรู้ครบถ้วนตามเนื้อหา มีการเสริมแรงโดยการยกย่อง ชมเชย ใช้เทคนิคกระตุ้น ให้นักเรียนสนใจใฝ่รู้ สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในเนื้อหา เป็นกัลยาณมิตรแนะนำในการแก้ปัญหา ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ ร้อยเอ็ด พบว่า มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรจัดให้การฝึกอบรมไตรสิกขาแก่ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนโดยเน้นที่การปฏิบัติจริงและจัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขา ควรนำนักเรียนร่วมทำกิจกรรมของวัดและชุมชนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และมีเจตคติที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนและครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและผู้ปกครอง ควรมีการอบรมบุคลากรในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวพุทธธรรมเพื่อให้ครูมีทัศนคติที่ตรงกัน ควรจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์อย่างเป็นกัลยาณมิตรระหว่างครู ผู้บริหาร นักเรียนและชุมชน ควรส่งเสริมการฝึกสมาธิ เจริญปัญญาในชุมชนด้วยและควรประสานความร่วมมือในการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามหลัก ไตรสิกขาอย่างจริงจังจากชุมชน และทำความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในด้านการดำเนินงานการจัดการ เรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา สอดคล้องกับการวิจัยของ พระมหาอานนท์ อานนโท (ศรีชาติ) (2561 : บทคัดย่อ) ได้สรุปผลการวิจัย การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทิววัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เป็นกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาศัยกันและกันในองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ศีล หมายถึง การฝึกในด้านพฤติกรรม การจัดระเบียบระบบความรับผิดชอบความเสียสละ ความ กตัญญูการตรงต่อเวลา การมีระเบียบวินัย สมาธิหมายถึง การฝึกในด้านจิต หรือระดับจิตใจ ความ ตั้งมั่นตั้งใจ เอาใจใส่มีใจจดจ่ออย่างมีสมาธิ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ใน องค์กร ปัญญา หมายถึง การฝึกหรือพัฒนาในด้านปัญญา การรู้ความจริง เริ่มตั้งแต่ความเชื่อ ความเห็น ความรู้ความเข้าใจ ความหยั่งรู้เหตุผล การรู้จักวินิจฉัยไตร่ตรอง ตรวจสอบคิดการต่างๆ สร้างสรรค์การจัดการความรู้การคิดวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน สอดคล้องกับการวิจัยของ พระรัชเชวณ เตชวณโณ (2558:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวไตรสิกขาในโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ (ทิววัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพแวดล้อมโรงเรียนสะอาดร่มรื่นเป็นธรรมชาติเงียบสงบเอื้อต่อการเรียนการสอน ปัญหา คือ บุคลากรมีประสบการณ์ในการสอนตามหลักไตรสิกขาที่แตกต่างกัน รูปแบบ วิธีการ สอนของแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน โดยมีข้อเสนอแนะให้ฝึกอบรมไตรสิกขาแก่บุคลากร โดยเน้นที่การปฏิบัติจริงและจัดทำ คู่มือการจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขา ขณะที่โรงเรียนจัดบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตรทั้งนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ปัญหา คือ ครูและผู้บริหารมีความเป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนแต่ขาดการประสานสัมพันธ์ร่วมกับชุมชนในลักษณะที่เป็นโรงเรียนวิถีพุทธโดยเสนอแนะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมของวัดและชุมชนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และเจต

คดีที่ติดต่อกัน สำหรับด้าน ผลผลิตนั้น โรงเรียนจัดกิจกรรม การพัฒนาศีล สมาธิและปัญญาอยู่เสมอส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้มี สุขภาพจิตดีแจ่มใส ร่าเริงเบิกบาน ปัญหา คือ ยังไม่มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนในการส่งเสริมการพัฒนานักเรียนตามหลักไตรสิกขา สอดคล้องกับการวิจัยของ **กรรณิการ์ อีร์สุจิ (2542:บทคัดย่อ)** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ เรื่อง ไตรสิกขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ เรื่อง ไตรสิกขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประสิทธิภาพ 89.33/82.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ดังนั้นประสิทธิภาพของแผนการ จัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพเรื่อง ไตรสิกขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.6650 ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนสูงขึ้นร้อยละ 66.50 โดยสรุป แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานมาประกอบภาพเรื่องไตรสิกขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเหมาะสมสามารถช่วยให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้และเกิดความรู้ที่ยั่งยืน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพเรื่องอื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด ควรนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นนโยบายเพื่อถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการบูรณาการจัดการเรียนการสอนของครูพระสอนศีลธรรมให้นำหลักการสอนตามหลักไตรสิกขาไปใช้บูรณาการกับการสอนผ่านสื่อการสอนที่ทันสมัยและน่าสนใจ เน้นการนำเทคโนโลยีการสอนมาใช้ประกอบการสอน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักไตรสิกขากับการพัฒนาบุคลากร สังกัดวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขากับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ อีร์สุจิ.(2542).การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ เรื่อง ไตรสิกขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ

ปรีชา กันธิยะ.2550.**คู่มือโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน (การเรียนการสอน) ปีงบประมาณ 2550.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

พระครูสมุทรประมวล ปภสฺสโร (นาคะเวช) .(2562).**การพัฒนาศักยภาพครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน
อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรปราการ.** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง
พุทธ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสราวุธ สราวุธโร (แสงสี).(2562).**การพัฒนาศักยภาพพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอน
ปลายในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15.** พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาอานนท์ อานนโท. (2561). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของ
ผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทิววิวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา
กรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์. 5(2), 47-54.

พระราชเวรณ เตชวณโณ. (2558). **การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ (ทวิ
วัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
กรุงเทพมหานคร.**วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2562). **ความเป็นมาและ**

ความสำคัญ.สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2565 จาก: [https://kpmcu.com/เกี่ยวกับพระสอน/โครงการ
พระสอนศีลธรรม.](https://kpmcu.com/เกี่ยวกับพระสอน/โครงการพระสอนศีลธรรม)

สำนักงานพระสอนศีลธรรม.(2558). **แผนยุทธศาสตร์พระสอนศีลธรรม ในช่วงแผนพัฒนามหาวิทยาลัย
ระยะที่ 11 (พ.ศ.2555-2559).** กรุงเทพมหานคร: เซนปรินต์.

สุวริย์ ศิริโกการภิรมย์. (2546). **การวิจัยทางการศึกษา.** ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.**
Educational and Psychological Measurement.